

Cesar je švedski nudist

Na področju urejanja javnih zadev smo načeloma načelni, voljeni, pooblašteni in plačani upravitelji pa zavezani dokaj preprostim normativnim smernicam: načelom zakonitosti, učinkovitosti, ekonomičnosti, v zadnjih letih tudi okoljski presoji. In transparentnosti. Zadnja je vredna posebnega poudarka že nomenološko, predvsem pa zaradi njenega akutnega manka na nekaterih področjih.

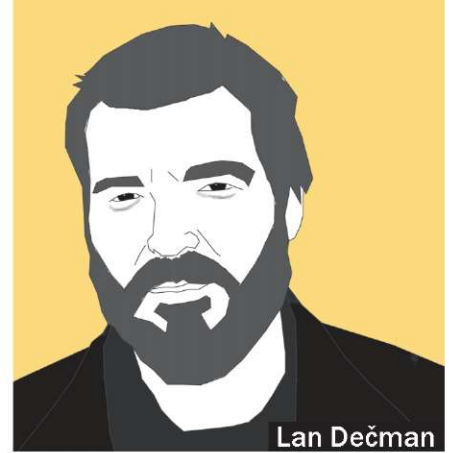
Pustimo ob strani popolnoma ustrezno poimenovani »pajdaški kapitalizem«, ki se najbolj izrazito in vztrajno inkarnira na področju javnih naročil, in se posvetimo kastraciji po mojem mnenju ponesrečene-ga krstnega imena, »stricev iz ozadja«. Da je njihova simbolna prisotnost v domačem političnem in širšem prostoru zavidljiva, vsak na svoj način vesta Borut Pahor in Janez Janša. Prvi je z enkratnim sklicevanjem nanje s sebe spral avreolo propadlega premierja in postal predsednik. Drugi je ob stricih odraščal, doktoriral, spisal knjige in jih internacionaliziral, pa mu vztrajnost ni prav dosti pomagala.

Metoda, ki mi pri opevanem in propagiranem outside-the-box mozganju godi najbolj, je sežiganje frdamanih škatel. Če so navidezne rešitve elegantne, še toliko bolj. Med trojko ustavno opredeljenih vej oblasti se lahko javnost bolj ali manj mirno pase na zakonodajni in sodni. Da, sadje je pogosto grenko ali gnilo, a to tu ni važno. Delo sodišč in parlamenta je javno in dostopno, izjeme so natančno zakonsko določene in dokaj sprejemljive. Manj sprejemljiv je način dela vlade, ki kot vrhovni izvršilni organ predlaga in v poslansko obravnavo pošlje približno 90 odstotkov zakonodaje. Pravilnike, uredbe in priporočila pa celo štemplja sama. Ko zaradi serijske produkcije sprejemanja zakonov po hitrih postopkih zakonodajna funkcija parlamenta dodatno šibi in se upravičeno porajajo pomisleki o naravi

parlamentarne demokracije kot take – bodisi zaradi stremljenj k neposredni demokraciji ali pa teženj botrov z Gregorčičeve – je čas, da se primemo za vžigalnike.

Sredi oktobra je upravno sodišče pritrnilo seriji zahtev izvirnega prosilca, Komisije za preprečevanje korupcije in informacijske pooblaščenke, po vpogledu v del magnetograma seje vlade, ki je na svoji 77. redni seji 8. junija 2006 obravnavala prenos lastništva Splošne plovbe na SOD. Obrazložitev sodne odločitve vsebuje kopico kosti za glodanje in mahanje z repom. Ker smo na razpotju, prostor pa je omejen, gre častna omemba lahko le eni.

»Ni dvoma, da bi vsesplošno razkrivanje zapisov sej vlade lahko povzročilo motnje pri delovanju tega organa /.../ nenazadnje bi lahko prišlo tudi do tega, da bi udeleženci omejevali svoj tok misli, se vzdržali kritičnih (pozitivnih in negativnih) izjav, saj bi mislili na posledice razkritja izven okvira prisotnih na konkretni seji,« navaja sodišče in s pričujočim stavkom zatira vsakršen dvom o tem, da bi med vrata vladnih sej preventivno vstavili vsaj kak zidak, slekli strice in plesali po njihovi pleši. Ter, s potrebnim spoštovanjem do sodne avtoritete, skoraj naivno pripoznalo svet ministrov kot širšo ameriško družino pri južini na dan zahvalnosti. In ne kot funkcionarje, vsakega s partikularnimi, koalicijsko dorečenimi in predvsem z neizrečenimi, politično-strankarskimi interesi.

Lan Dečman

Manjka nam nekaj švedskega. Skandinavska slika je namreč obratna. Že vsaj 200 let je v veljavi sistem skoraj totalnega dostopa do informacij javnega značaja. Z zakonom je natančno opredeljenih le okoli 160 izjem. In trenutno razpravljajo kvečjemu o tem, ali so predmet dostopa do informacij javnega značaja piškotki na premierjevem službenem računalniku. K temu so resda pripomogle notranjepolitične okoliščine, v katerih je pred stoletji švedski parlament hotel spodkopati kraljeva pooblastila. Okoliščine, ki pa niso tako zelo specifične za takratni švedski čas, temveč bi bile vredne vsaj razmisleka tudi v današnjem času. In tu.

Rezultat zažiganja škatle? Naj bo država pač malo bolj podobna FKK-kampu, kjer table zapovedujejo nudizem povsod, razen v trgovini. In tja čimvečkrat povabiti naše švedske strice in pajdaše. Si je to res tako hudičevo težko predstavljati? •

Podprite neodvisne medije! Oglašujte v reviji RAZPOTJA.

urednistvo@razpotja.si